

Webinarserie

kl. 11.00 - 11.45

Lær mer om blågrønne
og naturbaserte løsninger

NATURBASERT SONE

Foto: Line Barkved

The NIVA logo is located in the bottom right corner of the image. It consists of the word "NIVA" in a bold, white, sans-serif font, followed by a stylized white arrow pointing to the right.

Oslo

Bekjempelse av problematiske fremmede planter i Oslo

Naturbasert sone

26.03.2026

Bård Bredesen, Bymiljøetaten, Oslo kommune

Fotos: Bård Bredesen, Tiril Myhre Pedersen

Frank Thomassen, Karianne Johansson

Hva skal jeg snakke om?

- ◆ Hvordan er staa i Oslo?
- ◆ Politiske vedtak
- ◆ Samarbeid
- ◆ Bekjempelse i Oslofjorden – åpen grunnlendt kalkmark
- ◆ Skjøtsel av blomsterenger
- ◆ Bekjempelse langs vassdrag
- ◆ Bekjempelse i andre grøntområder
- ◆ Bekjempelse i Oslomarka

Hvordan står det til i Oslo?

- ◆ Oslo har mange nasjonalt viktige naturmiljøer (bl.a. naturtypene åpen grunnlendt kalkmark, slåttemark, mange typer kalkskog) og stor variasjon i naturmiljøer
- ◆ Oslo er Norges mest artsrike kommune (13 398 taksa registrert høsten 2023), men har også:
- ◆ flest påviste arter på Rødlista (562/2752)
- ◆ flest påviste arter på Fremmedartslista (757/2342), som til dels truer disse og flest høyrisikoarter (201/441)
- ◆ 82 % av høyrisikoartene i Oslo er planter

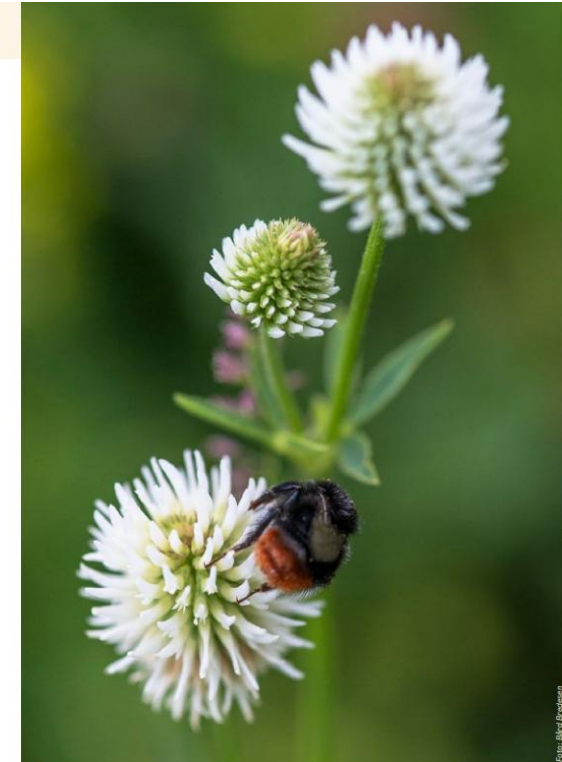

Politiske vedtak

- ♦ Bymiljøetaten har fagansvar for biologisk mangfold, inkl. fremmede arter
- ♦ Handlingsplan for biologisk mangfold i Oslo, med tiltaksliste
 - Delmål 1: Kartlegge fremmede planter med økologisk risiko og alvorlige plantesykdommer
 - Delmål 3: Styrke skjøtsel og forvaltning av naturverdier
 - Revidere og utarbeide nye forvaltnings- og skjøtelsesplaner
 - Skjøtsel av biologisk verdifulle skogmiljøer
 - Bekjempe fremmede arter og villfyllinger
 - Styrke allerede iverksatte tiltak mot fremmede problematiske plantearter
 - Føre tilsyn mot flytting av løsmasser
 - Delmål 4: Økt info.arbeid og samarbeid om biologisk mangfold

Handlingsplan for biologisk mangfold i Oslo 2023–2030

Sak 1080/23 – vedtatt av byrådet 07.09.2023

Samarbeid om bekjempelse

Oslo havn	Sporveien	Statens vegvesen	Bane Nor	Gravplassetaten
Statsbygg	Eiendoms – og byfornyelsestaten		Forsvarsbygg	Bydel Nordre Aker
Bydel Sagene	Bydel Ullern	Pådriv Oslo		Deichman Statsforvalteren
NINA	Biofokus	Ekebergparken	Oslo Elveforum	Naturvernforbundet
UiO/Naturhistorisk museum		Østensjøvannets Venner	Flere borettslag	Akerselvas Venner
Norsk Botanisk forening		Bleikøya Vel	Lindøya Vel	Nakholmen Vel
Hageform	Arktisk Geotek	Braathen		
Privatpersoner	Vaktmesterkompaniet	NCC		
Skoleklasser	Idrettslag	Agaia		
Arbeidsplasser (dugnader)				
Sesongarbeidere	Kommunalt faste ansatte			

Hva prioriterer vi?

- ▶ Kartlegging og oppfølging av et utvalg av de mest problematiske artene i hele Oslo, f.eks. kjempebjørnekjeks, kjempespringfrø, russesvalerot, pestrotartene, store slireknearter
- ▶ Kartlegging og oppfølging av potensielle problemområder, f.eks. pukkverk, T- banelinjer, hageavfallsmottak, skianlegg
- ▶ Skjøtsel og restaurering i Oslofjorden – særlig av grunnlendt kalkmark
- ▶ Skjøtsel av andre blomsterenger/slåttemarker
- ▶ Bekjempelse langs vassdrag
- ▶ Bekjempelse i andre biologisk verdifulle grøntområder i byggesonen
- ▶ Bekjempelse i Oslomarka
- ▶ Bymiljøetaten bruker > 10 mill årlig på bekjempelse + kartlegging og koordinering, inkl. statlige tilskudd

Fremmede planter i Riksanlegget

Holmenkollen og Midtstubak

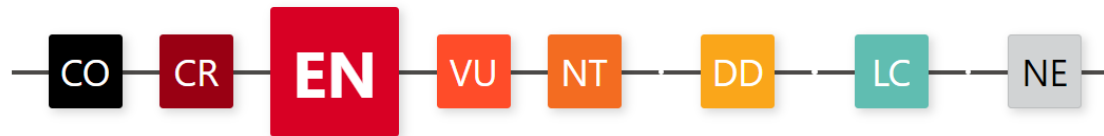

Åpen grunnlendt kalkrik mark i boreonemoral sone

Åpen grunnlendt sterkt kalkrik mark i boreonemoral sone

Vurderingsenhet av Type 1.3.

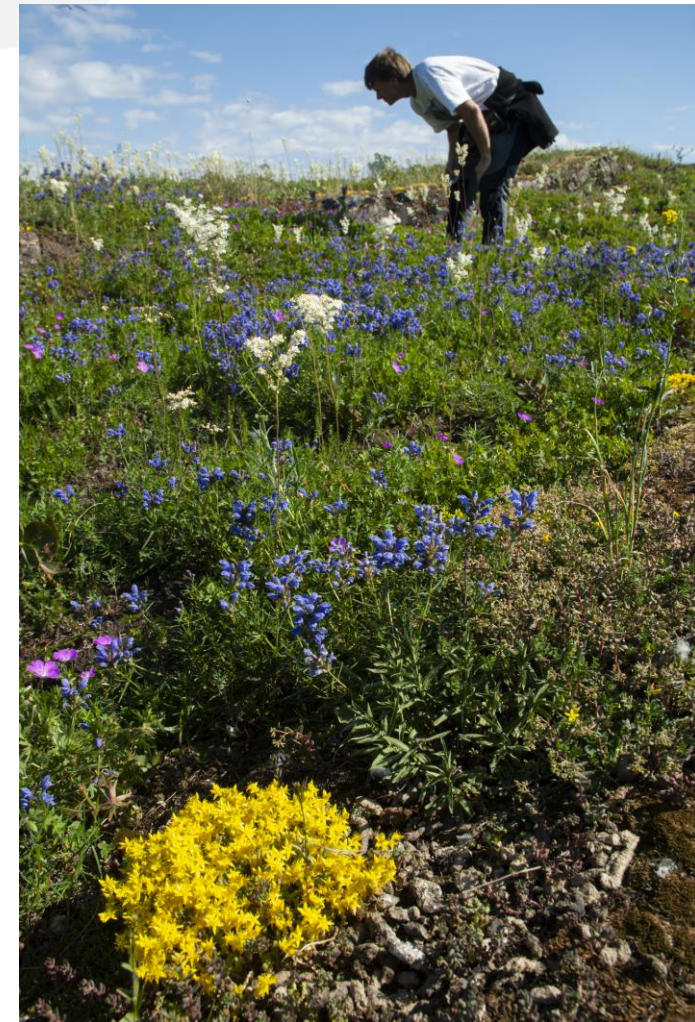
Satt sammen av NiN-koder: T2-7, T2-8 i 6SO_1

Sterkt truet EN

- Utpekt som utvalgt naturtype i 2020, med egen handlingsplan
- Dekker 3-4 km² av Norges landareal, ca. 0,6 km² i Oslo
- Først og fremst i Indre Oslofjord, Tyrifjorden og Grenland
- Leveområde for 1/6 av Norges karplanter, over 100 rødlistede arter (bl.a. prioriterte arten dragehode) og oppdages stadig nye arter
- Internasjonale naturverdier

Restaurering og skjøtsel av åpen grunnendt kalkmark

- 16 områder+ restaureres
- Veldig krevende å restaurere, tar flere år og endel fremmede arter kommer tilbake etterpå
- En del områder er urealistiske å restaurere
- Oslo har brukt 3-4 mill årlig i restaurering, inkl. statsstøtte
- Etterslep: 20-30 år for å bli ferdig?
- Bruker i tillegg over 2 mill på skjøtsel årlig i Oslofjorden
- Stadig økende årlig skjøtelsbehov, etterhvert som flere områder restaureres
- Hvilke fremmede planter finner man i restaurerings-områdene med åpen grunnendt kalkmark?

Skjøtsel av andre blomsterenger/slåttemarker

- Plenklipping av sidearealer
- Systematisk bekjempelse av fremmede plantearter

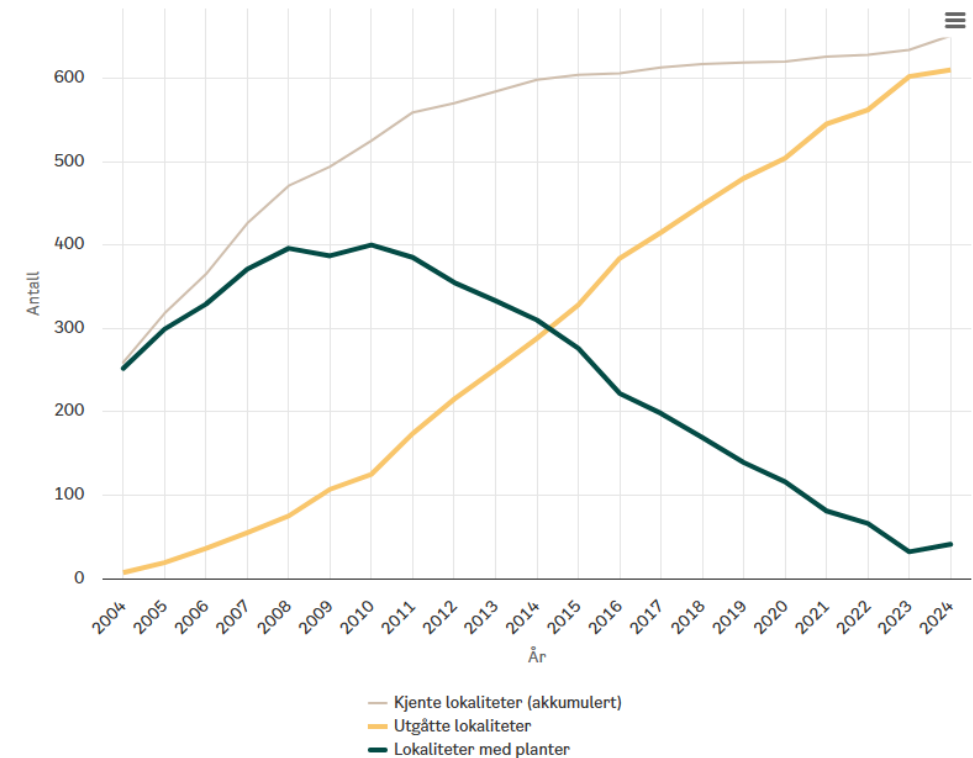
Bekjempelse langs vassdrag

Kjempebjørnekjeks

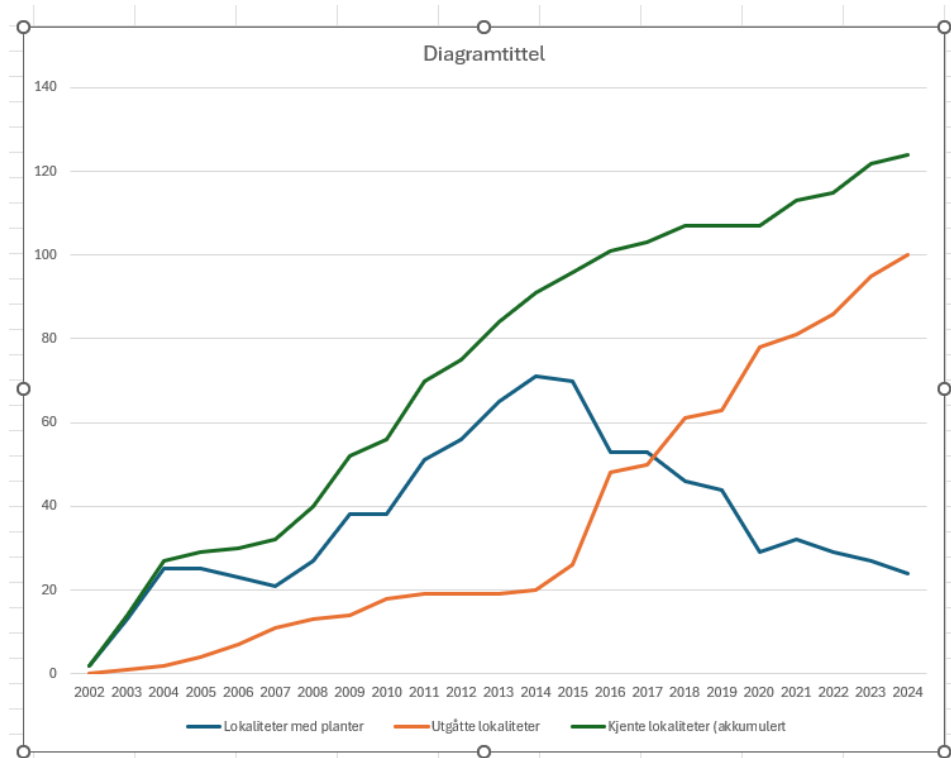

Forekomster av kjempebjørnekjeks og tromsøpalme

[Vis som tabell](#)

Kjempespringfrø

Mongolspringfrø

Parkslirekne/kjempe-slirekne

Skjøtsel i andre grøntområder

Bekjempelse i Oslomarka

- Hageavfalls-fyllinger
- Turveier
- Idrettsanlegg / skianlegg
- Innfartsårer/-parkeringer
- Verneområder

- **Fokusarter:**

- Kjempebjørnekjeks
 - Parkslirekne/kjempeslirekne
 - Kanadagullris
 - Ullborre
 - Hagepastinakk
- Kjempespringfrø
 - Pestrotartene
 - Russekål
 - Steinkløverartene

Space for resilience

SPARE WP5

Innbyggereengasjement mot invasive arter: Hva har vi lært?

Håkon Iversen, Pådriv

Naturbasert sone
26.03.2026

Foto: Bård Bredesen og Kim Abel

BAKGRUNN

I SPARE er det identifisert noen utfordringer ved dagens praksis som er til hinder for ivaretagelse av det biologiske mangfoldet i Oslo. En av dem er manglende involvering av innbyggere og lokale aktører på måter som utnytter deres kunnskaper og engasjement.

I 2025 samarbeidet Bymiljøetaten i Oslo med SPARE for å utforske **hva som skal til for at bydeler, lokale aktører og innbyggere i bydelene kan involveres** i implementeringen av [handlingsplanen for biologisk mangfold](#).

HANDLINGSPLAN FOR BIOLOGISK MANGFOLD I OSLO

Handlingsplan for biologisk mangfold i Oslo 2023-2030

identifiserer de største utfordringene med tap av natur i Oslo, og beskriver tiltak for å verne, restaurere og forbedre tilstanden til det biologiske mangfoldet i Oslo.

Bymiljøetaten (BYM) har det overordnede ansvaret for oppfølging og implementering av handlingsplanen, mens andre etater har delansvar for noen av tiltakene i planen.

HVA KAN BYDELENE OG DE SOM BOR DER BIDRA MED BEDRE ENN NOEN ANDRE I KOMMUNEN?

- Kjenner best til lokale forhold
- Har eierskap og engasjement for stedet de bor og jobber på
- Er selv en bidragsyter til problemet gjennom sine handlinger, og er den som best kan gjøre noe med det
- Utgjør en stor ressurs som kan skape veldig gode resultater dersom innsatsen tilrettelegges og målrettes

ORGANISERING AV SAMARBEIDET

Sentral prosjektledelse
SPARE, BYM, Deichman

Lokal prosjektledelse
Bydel Sagene

Lokal prosjektledelse
Bydel Nordre Aker

Lokale aktører
og innbyggere

Lokale aktører
og innbyggere

MÅL FOR INVOLVERINGEN

HOVEDMÅL

Bekjempe utvalgte invasive arter i
bydel Sagene og bydel Nordre Aker

Øke bevissthet om biologisk
mangfold og styrke lokalt eierskap

Bygge samarbeid mellom bydeler,
frivillige, skoler, næringsliv og
innbyggere om handlingsplan for
biologisk mangfold i Oslo

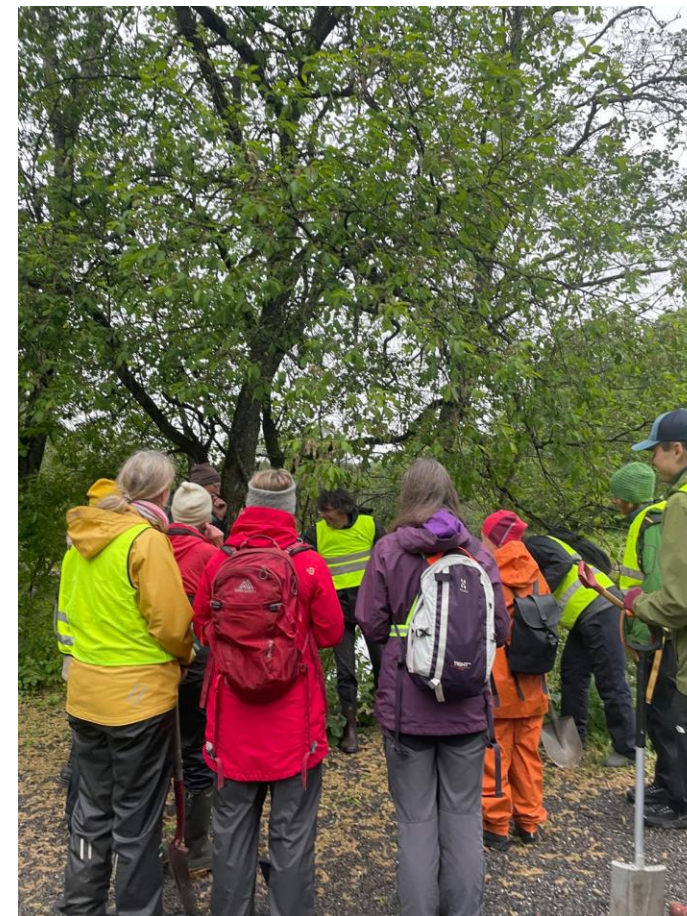
AKSJONSDAGER 2025

Dato	Tidspunkt	Målgruppe	Planteart	Resultater
Tirsdag 27. mai	17:30–19:30	Alle, inkl de som jobber og er på skole på dagtid	Russekål	36 eksterne deltakere 60 sekker
Torsdag 12. juni	11:00–14:00	Spesielt rettet mot skoleklasser	Russekål (Kanadagullris)	22 eksterne deltakere 40 sekker
Torsdag 21. aug.	17:30–19:30	Alle	Kanadagullris	19 eksterne deltakere 74 sekker

OPPSUMMERING AV FUNN

- **Involvering og ressurser:** Bydeler, innbyggere og lokale aktører har ikke vært involvert i planlegging/tilrettelegging om gjennomføring av handlingsplanen.
- **Styringsmessig samordning:** BYMs rolle/mandat/budsjetter/ressurser dekker i liten grad involvering og støtte; faktisk involvering har ofte vært personavhengig.
- **Operativ samordning:** Når det blir lagt til rette for samarbeid mellom BYM, bydeler og innbyggere, ser vi at det både er vilje og evne til å samarbeide om implementering av handlingsplanen.

OPPSUMMERING AV FUNN

- **Deltakelse på oppstartsworkshop:** Oppstartsworkshopen for aksjonen fikk 24 deltakere. Bare et fåtall hørte om workshopen via Oslo kommunes kanaler.
- **Deltakelse på aksjonsdager:** Aksjonsdagene ga gode resultater. Selv i dårlig vær var stemningen god, og den sosiale effekten tydelig.
- **Egeninnsats:** Mange ville bidra utenom de faste tidspunktene.
- **Skoler:** Svak mobilisering; kun respons fra 2 skoler (1 ungdomsskole, 1 vgs), ingen deltok.

OPPSUMMERING AV FUNN

- **Effekt:** Aksjonsdagene ga god effekt! Befaringer langs Akerselva på slutten av sesongen viste nesten ingen russekål igjen der innsatsen ble gjort.
- **Kommunikasjon:** Informasjon om aksjonen ble sendt ut via e-poster og nettsider og publisert i lokalaviser. Dette fungerte bra.
- **Avfallslogistikk:** Det finnes ikke gode ordninger i Oslo for å kvitte seg med planteavfall fra invasive arter.
- **Grenseobjekt:** Handlingsplanen er omfattende; et tydelig «grenseobjekt» gjør mobilisering enklere.

Den aggressive russekålen invaderer Sør-Norge. Nå inviterer Oslo til kamp langs Akerselva

De vakre, gule blomstene lyser opp veikanter, enger og jorder, men Oslo vil ikke ha den.

▶ [Lytt til artikkelen](#) • 4 min

Space for resilience

SPARE WP5

Takk til alle som har bidratt!

Håkon Iversen, hakon@oslo.paadriv.no

Naturbasert sone
26.03.2026

Webinarserie åpen for alle:

- Inviterte foredragsholdere fra forskning og forvaltning mfl.
- Vanligvis ca. en gang i måneden, torsdager kl. **11.00-11:45**
- Info, påmelding, presentasjoner og opptak: www.niva.no/nbs
- Forslag til tema eller andre innspill: nbs@niva.no
- LinkedIn-gruppe: [Naturbaserte og blågrønne løsninger](#)

#naturbasertsone

Velkommen til Naturbasert Sone!

NIVA

Takk for i dag!

Velkommen til neste
#naturbasertsone
30. april 2026

Arealplanlegging og
arealplanleggingsverktøy
relevant for naturbaserte
løsninger

Julie Kollstrøm Nguyen
(Innlandet fylkeskommune)

Mer info: niva.no/nbs
Kontakt: nbs@niva.no

Foto: Line Barkved